

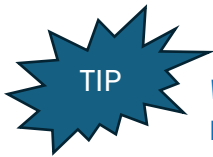

Delen met leden

startactiviteiten

Inzendingen winactie januari 2025

Onlangs hebben we een winactie uitgezet via social media. We hebben verschillende inzendingen van beschrijvingen van startactiviteiten ontvangen. In deze bundel staan de inzendingen die akkoord gegeven hebben om te delen. Laat het je inspireren voor je thema of als gesprekstof bieden binnen teams: wat vinden wij goede startactiviteiten? Bedankt inzenders!

TIP

Wil je meer lezen over startactiviteiten?
Raadpleeg de volgende bronnen

Psss.. hier
bestellen

Leren in en over de wereld

Lorien de Koning, 2022

blz. 43 – Startactiviteiten

§ 2.3 en Omgaan met vragen en kwesties

§ 2.4 waarin je leest ook met behulp van voorbeelden hoe je startactiviteiten inzet en wat kenmerkend is voor startactiviteiten

Basisontwikkeling voor peuters en de onderbouw (nieuwe versie 2024)

Freya Janssen-Vos & Levineke van der Meer

§ 4.2.1 Startactiviteit, samen inrichten en eerste spel- en onderzoeksactiviteiten komen op gang

Veel leesplezier!

De OGO-Vereniging

Januari 2025

www.ogo-vereniging.nl

Psss.. hier
bestellen

Inzending Nanette Wagenaar Basisschool Werkschuit Haarlem – groep 3-4

Verwondering aan zee

In de maandagochtendkring vertellen de kinderen over het weekend. Af en toe deel ik ook wat ik in het weekend heb gedaan of beleefd. Zo ook deze maandag in november. Ik laat op het bord een foto zien van een tegel die ik zag op de kop van de haven in IJmuiden. De kinderen in groep 4 lezen wat er staat: 'Hier begint de zee'.

De kinderen krijgen ruimte om op de foto te reageren. Ze zien dat er best veel golven zijn. En dat het niet heel mooi weer is. Ze zien heel in de verte een boot varen. Of is het een schip? We weten het niet precies. Wat ver weg is is heel klein en hij vaart bij de horizon. Het moet wel een stevig schip zijn, want niet alle boten kunnen op zee varen, wordt er gedeeld. Is er een begin en een eind aan de zee? Waar kun je allemaal komen als je hier de zee op gaat? Een goeie foto levert veel gespreksstof op.

Ik vertel waar ik was en laat hen foto's zien van schepen die in de haven lagen.

Bij het bekijken van foto's gebruik ik de zogenaamde 'geografische vierslag' Dat werkt als volgt:

1. Benoemen: Laat de kinderen benoemen wat ze zien. Zo gedetailleerd mogelijk. 'ik zie golven, ik zie een oranje schip, ik zie een reling, ik zie een hijskraan op een schip'.
2. Herkennen: Vraag hen waar ze het van herkennen. Waar heb je zoiets vaker gezien? Waar lijkt het op?
3. Verklaren: vraag hen wat ze denken dat het is.

4. Waarderen: Laat de kinderen hun mening geven. Wat vinden ze van de foto en dat wat er op de foto staat?

Deze werkvorm geeft je inzicht in voorkennis en betekenisverlening van kinderen bij een onderwerp en is vaak aanleiding voor prachtige onderzoeksvragen.

Ik hoor de kinderen al veel details benoemen over boten. Ze krijgen van mij een opdracht om die kennis vast te leggen op een bootje dat ze moeten vouwen. Ze kunnen daarbij kiezen uit twee stappenplannen en zijn vrij in het kiezen van hun materiaal. De challenge wordt geaccepteerd en al snel verschijnen de eerste geslaagde vouwsels. Ik zie kinderen elkaar helpen en met geduld het nog een keer proberen. Ik daag hen uit om details toe te voegen waarvan ze niet verwachten dat een ander daar ook aan denkt.

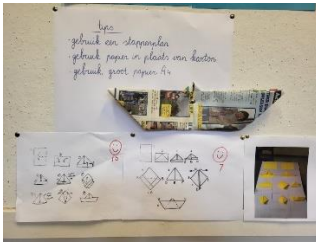
Bij de uitwisseling vat ik wat ze benoemd hebben samen in één tekening op het bord.

Ik sluit af met een groepsopdracht om met elkaar zoveel mogelijk verschillende boten op te noemen. Ook die wisselen we uit en ik schrijf mee. De kinderen moeten goed naar elkaar luisteren, want we willen geen dubbelingen bij het opnoemen. Bij jetski, sup, waterfiets en vlot ontstaat discussie of ze onder de noemer 'boot' vallen, dus die schrijven we in een andere kleur.

Deze reeks van startactiviteiten zorgt ervoor dat kinderen in hoog tempo worden

ondergedompeld in het onderwerp boten. En zie; de stoomboot wordt ook genoemd. Maar hoe komt Sinterklaas van Madrid naar Gorinchem? En wat als de

stoomboot weer voor problemen gaat zorgen? Inderdaad; wij worden schippers en zorgen ervoor dat sinterklaas onbezorgd op reis kan.

Bij het thema 'ziek zijn, mijn lichaam' Lysbeth Grutters

Een circuit maken in de gymzaal waarin allerlei dingen rondom je eigen lichaam te leren zijn onder leiding van ouders. Bij elke opdracht ligt een kaart waarop staat wat de ouder moet doen en vragen aan de kinderen. Alle kleuterklassen konden dit op één dag doen met een rooster; dat was nodig, omdat ik een rolstoel, krukken en een speciaal bordje had geleend bij kinderrevalidatie en die spullen mochten we natuurlijk niet lang houden (helaas)

Hoe leg je een verbandje aan; de ouder begint een gesprekje over of kinderen zich wel eens pijn hebben gedaan en of ze daarbij gewond zijn geraakt. Hebben ze wel eens een verband om gekregen bij de dokter? De ouder laat zien hoe het moet en kinderen mogen elkaar verbinden

Als je hard valt en je hebt pijn en er komt een bult, dan is het goed om te koelen; waar ligt bij ons op school een coolpack? De ouder loopt samen met de kinderen naar de koelkast waar de coolpacks liggen. Ze voelen eraan en de ouder leert de kinderen dat je er een doek omheen moet doen, omdat het anders te koud is en zelfs een beetje aan je vel kan plakken.

Een pleister plakken. De ouder vraagt aan de kinderen of ze wel eens een pleister hebben gehad en waarom dat was. De ouder geeft uitleg over het nut van de pleister (zorgen dat het bloed niet in je kleren en overal komt) en dat een wondje van een pleister niet geneest. Dan mogen de kinderen een pleister plakken op zichzelf en op elkaar. Ze tekenen een wondje met schmink en meten af hoe groot de pleister moet zijn. Dan afknippen en opplakken.

Ik had een rolstoel geleend bij een revalidatiekliniek voor kinderen. Met deze rolstoel mochten alle kinderen een parcours afleggen; eerst de één in de stoel en de ander duwen, daarna jezelf voortbewegen door aan de wielen te draaien. Ik had ook kinderkrullen en daarmee mochten de kinderen ook een parcours afleggen. De ouder zorgt ervoor dat alle kinderen bij elk onderdeel aan de beurt komen.

Hoe zou het zijn als je maar één arm kan gebruiken?
Kinderen mogen met één arm op hun rug proberen een

boterham met boter en vruchtenhagel te smeren. Hiervoor krijgen ze een speciaal bordje met een randje erop, zodat de boterham blijft liggen.

Een ogentest; met een bril waarmee je met één oog kan kijken, kijken of je de ogentest (zoals die ook op het consultatiebureau wordt gebruikt) kan doen. De ouder legt uit hoe het moet. Je kan er een klein parcours met een blinddoek aan koppelen.

Temperatuur meten. Een gesprekje over koorts; hoeveel graden is dat dan en wat is een normale temperatuur? Kinderen laten zien hoe je 37 schrijft en vertellen wat meer is dan 37 (38, 39, 40) en dat dat koorts heet. Kinderen mogen bij elkaar met de koortsthermometer de temperatuur opnemen o.l.v. de ouder. Ze mogen hun temperatuur opschrijven op een kaartje. Bij deze ouder mogen kinderen ook meten hoe lang ze zijn en hoe veel ze wegen; dit komt allemaal op een kaartje te staan.

Nanda van Ravenswaaij
Leerkracht groep 4 Julianaschool Schagen

Na de vakantie kwam ik de klas in met een ei. Ik heb dit ei gevonden in het bos. De eerste dag hebben we bedacht wat we allemaal al wisten over eieren. Ook is er gelijk een nest gemaakt voor het ei, want een ei komt uit als het warm gehouden wordt.

De tweede dag hebben we in boeken gesnuffeld om meer informatie te vinden over eieren en gekeken welke dieren er allemaal uit een ei komen. De kinderen kwamen met allemaal verschillende dieren wat er in ons ei zou zitten. Ze hebben dit allemaal getekend. Op de tweede dag kwamen er scheuren in het ei, de derde dag stak het staartje eruit en kwamen de kinderen erachter dat het iets groens was. Een kikker, dino, groene slang? Op de vierde dag kwam het ei uit en bleek er een dino in te zitten.

Francisca Kramer - Julianaschool Schagen

Thema 'boter, kaas en eieren'

Juf de boerin kwam binnen met een eigenwijze koe. Deze koe loopt namelijk steeds weg! Zij heeft natuurlijk geen tijd om op de koe te letten. En nu? De kinderen gaan gelijk 'aan'. Wij kunnen wel op de koe passen. Zo gezegd, zo gedaan....de koe mag in onze wei. Dan moeten we eerst maar in de themaboeken snuffelen naar hoe we een koe moeten verzorgen. Wat eet zij, hoe verzorgen we haar, wat heeft ze nodig? De koe wordt nog voorzien van mooie vlekken en ondertussen is zij dik tevreden bij ons in de klas. Er is inmiddels ook een kalfje geboren!

Inzending Robin Maassen Kindcentrum Stip Tienray

We gaan op reis

Tijdens ons thema “we gaan op reis” had onze groep 4 al een mooie camping gemaakt. Deze camping lag midden in de natuur en was voorzien van een receptie, tenten, een caravan, een kampvuur, een beekje om in te zwemmen en er werd al volop gespeeld. Maar wij wilden de kinderen ook nog wat gaan leren over de dieren in de natuur. Mijn duopartner vond hiervoor een perfect boek op de rommelmarkt: vogelgids voor kids, vol met vogels die in de Nederlandse natuur leven. Ieder kind kreeg een pagina uit dit boek om te lezen over de vogel en te bekijken hoe deze eruit ziet. Daarna mochten ze aan de slag om deze zo goed mogelijk na te maken met klei. Uiteindelijk kregen de vogels nog de juiste kleuren, hebben alle kinderen iets over de kenmerken van de vogel verteld, maakten we onze eigen vogelspotgids (te koop bij de receptie!) en kwamen deze mooie vogels in de boom bij onze camping, zodat er vanuit de luie stoel bij caravan kon worden gespot.

Hoe overleef je de middeleeuwen?

Wij openen ons thema met een filmpje: 'Hoe overleef je de Middeleeuwen?' We hebben via Chatgpt een aantal informatieve en grappige tips gevraagd, die van pas komen tijdens het leven in de Middeleeuwen. Deze tips hebben wij als leerkrachten/jonkvrouwen opgenomen en is de start van ons thema.

De kinderen krijgen zo al wat informatie en kunnen dit gebruiken bij het maken van hun mindmap. Met ons eigen filmpje en afleveringen van "Welkom in de Middeleeuwen" willen we de leerlingen inspireren voor hun eigen filmpje. Aan het eind van het thema hebben de kinderen namelijk ook allemaal een filmpje gemaakt met informatie en tips over een bepaald onderwerp binnen de Middeleeuwen.

Inzending Eefke Meijlemans Basisschool De Aanloop

Het vorige Kinderboekenweek thema was 'Lekker Eigewijs', in onze groep 3 zijn we aan de slag gegaan met 'lekkere eigen Hollandse' producten. Ons plan was om een Hollandse winkel te maken in de themahoek.

Als Startactiviteit zijn we samen naar de markt gegaan, welke Nederlandse producten konden we daar kopen? (kaas, haring, appels, stroopwafels, rookworst) Bij de Hema scoorden we ook nog drop!

Terug op school hebben we alle producten onderzocht en geproefd. En konden we ook goed beoordelen wat er wel/niet lekker was.

Uiteindelijk hebben we ook nog alle producten nagemaakt (klei/papier) en kon de winkel worden geopend. Een heel rijk en leerzaam thema!

Inzending Erna Döpp – Basisschool De Driesprong Triade

Startactiviteit: wij meren aan

Er is bij ons in de buurt een gigantisch project gestart, namelijk de verbreding en verdieping van het Julianakanaal. In 100 jaar tijd heeft dit nog nooit drooggelegen. Een unieke kans om op onderzoek uit te gaan!

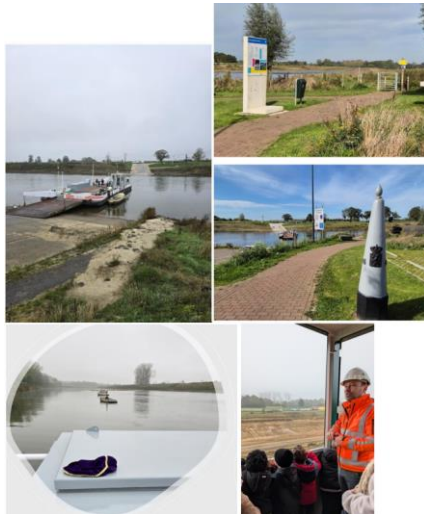
Met 7 onderbouwgroepen en een enorme animo aan ouders vertrokken wij naar Berg aan de Maas, daar waar het Julianakanaal droog ligt. Tevens ligt hier het veerpont over de Maas waarmee je naar België kunt gaan. De veerman bracht ons naar de overkant! Wij waren in België!

Wij wilden de kinderen kennis laten maken met het verschil tussen een kanaal en een rivier. Het hoe en waarom van het verdiepen van het Julianakanaal. Hoe dit in zijn werk gaat. De firma Van Herik en Rijkswaterstaat waren zeer verrast toen wij deze vraag stelden. Zo'n jonge kinderen hadden ze blijkbaar nog niet vaak gehad!

Op de uitkijkpost vertelden ze over het verbreden, het afgraven, het plaatsen van speciaal zeil, hierboven op stenen, het logistieke verhaal achter dit project. En dat er straks grotere containerschepen door het kanaal gaan varen en dus zijn er minder vrachtwagens nodig. We zagen de enorme graafmachines en ander bouwmaterieel in bedrijf. Tjonge, reuze interessant!

Op het veerpont lag al een verwijzing naar Sinterklaas voor de kinderen klaar. Want tja, Sinterklaas komt in Vianen aan maar hoe kan hij met zijn stoomboot tot in Oud- Geleen komen?

De reacties op deze startactiviteit waren enorm! Maar ook heel verassend. Een kleuter reageerde dat stoere meiden ook met machines kunnen werken, want die mevrouw had ook een speciale jas aan! Zo zie je maar weer dat als je de wijde wereld in stapt, je een enorm verschil voor kinderen kunt maken.

Inzending Menno Deurloo

Kindcentrum Haarzicht – Vleuten

Afgelopen weekend kwam ik bij ons vakantiehuisje in Ouddorp. Tussen de struiken aan de rand van de tuin zag ik iets liggen. Ik raapte het op en vouwde het open. Wat zou het toch zijn? Ik lees het even voor...

Vervolgens gaan de kinderen onderzoeken wie dit zou kunnen hebben geschreven, hoe ze eruit zou kunnen zien en wat haar naam zou kunnen zijn. Ik beloof het volgende weekend naar Gerda op zoek te gaan. Ik vind Gerda niet, maar wel een tweede dagboekpagina, waaruit blijkt hoe eenzaam ze is. We besluiten haar kaartjes te schrijven en tekeningen voor haar te maken. Maar hoe krijgen we die bij haar...

Inzending Patrick Postma Julianaschool Schagen

Kleren maken het kind

Vanochtend hadden we een probleem! Mijn sleutels, die altijd in mijn zak zitten, waren nergens te vinden. Zojuist had ik de schuur met buitenspeelgoed er nog mee op slot gedaan. Een groepje kinderen bood zich direct aan om buiten te gaan kijken. Helaas, niets te zien en ook alle meesters en juffen die ze tegen waren gekomen wisten van niks. Terug in de kring voelde een kind iets gekks op mijn been, ter hoogte van mijn knie. Het zou toch niet?! Toen ik ging staan schoof het langzaam naar beneden en maakte het een klingelend geluid. Met een dof geluid plofte er iets op de grond. Ja hoor, het waren mijn sleutels! Maar hoe kon dat nou? Oh jeej, een gat in mijn broekzak! Wat nu?

Al snel kwamen er verhalen over oma's of ouders die wel overweg kunnen met een naaimachine. Je moet een andere broek halen en deze moet gemaakt worden! Op de vraag of we het misschien zelf kunnen maken, kwam veel enthousiasme. We besloten om de komende weken meer

te gaan leren over soorten kleding. Het ontwerpen, maken, verkopen en repareren van kleding lijkt hun wel wat.

Wat een beestenbende

Gisterochtend was er iets gekks gebeurd. Toen we de klas binnenkwamen, zaten er allemaal wilde dieren in ons lokaal. Gorilla's aan het plafond, een ijsbeer in de vriezer, een pinguïn in de koelkast, twee beren in bed, een leeuw aasde op het vlees in de huishoek en we vonden een haai in de gootsteen. Al snel kregen we bezoek van Sef Safari. Hij was zijn dieren kwijt en was ten einde raad omdat de dieren elke keer ontsnapten. De kinderen wisten daar wel iets op 'zitten de dieren wel in een kooi?' & 'zijn de kooien

van de apen wel dicht aan de bovenkant?'. Ze besloten de zorg over te nemen.

We bekeken allerlei dierfiguren van dichtbij en de kinderen kozen een dier dat zij interessant vonden. We moeten natuurlijk veel weten over de dieren om ze goed te kunnen verzorgen. Ze werden getekend en de eerste woorden werden gelegd. Ook maakten we een woordweb met alle wilde dieren die we kennen en konden we lekker grasduinen in de themaboeken om nog meer te weten te komen over de dieren. We leerden hierbij ons eerste themawoord 'het dier'.

Vandaag kwamen er al een aantal dieren mee van huis. Het was nu erg belangrijk dat we goed na gingen denken wat we precies met de dieren gaan doen. We bekeken allerlei praatplaten van verschillende dierentuinen, maakten een plan en bouwden het eerste hok. Hierbij leerden we de themawoorden 'het hok' en 'het hek'. Zou dat wel goed komen al die dieren samen in een hok het hele weekend? Wordt vervolgd!

Juliana's Filmfestival - groep 3 in het theater

Vanochtend openden we ons schoolbrede thema Juliana's Filmfestival! De pers en de paparazzi (leerkrachten) stonden klaar om alle (kinderen verkleed als) filmsterren te ontvangen via de rode loper en hier en daar een handtekening te scoren!

Binnen werden de eerste dansjes gedaan op het podium in ons nog op te bouwen theater en schreven we wat we wisten over film en theater.

Wij helpen de dieren

De week begon met een bezoeker in de klas en wat is er ondertussen alweer veel gebeurd! Een vriendin vroeg of ik voor haar kat wou zorgen omdat ze voor lange tijd op reis gaat maar thuis ging dat niet. Op school hadden we al een aantal honden. Zou dat wel samen gaan? Samen met

de kinderen eigen ervaringen opgehaald, gesnuffeld in kattenboeken en het één en ander vastgelegd door het te tekenen en op te schrijven. Er kwamen direct nieuwe vragen en ook ideeën voor de themahoek. We moeten een dierenasiel om nog meer dieren op te kunnen vangen en een dierenartsenpraktijk om zieke dieren te verzorgen want sommige huisdieren van kinderen waren al eens ziek geweest en we lazen dat dieren wormen kunnen krijgen. Stukje bij beetje krijgt het asiel en de dierenartsenpraktijk vorm en krijgt lezen en schrijven een functionele en betekenisvolle plek in het spel. Het (voor)lezen van teksten, het bekijken van filmpjes, het praten over eigen ervaringen helpt hier goed bij.

Zo worden er folders en verpakkingen gelezen en gedeeld, volgen er schematische weergaven van ziektes van dieren en worden prijzen bepaald.

Raar haar

Vandaag was er iets gek. Mijn haar was erg hard gegroeid in de herfstvakantie en ik durfde eigenlijk niet naar de kapper. De kinderen wisten er wel raad mee. Borstelen, nat spuiten, kammen en knippen. Aan het eind van de dag kon ik weer met een kort koppie naar huis 🙌 We besloten om een kapsalon te openen en al snel kwamen de eerste klanten. Ook gingen we, eerst in tweetallen en later in de grote groep, in gesprek over onze eigen haren om vervolgens de eigen kapsels te tekenen en erover te schrijven.

Sint heeft luizen

Vanochtend hing er zomaar een juten zak in de boom met onze groep op een label. In de zak zat een brief en een lijst met de boodschap dat de kinderen een cadeau uit mochten kiezen voor 5 dec, maar Sint vroeg ook om een gunst. De luizenpiet had Sint eens grondig onderzocht en het is echt waar, Sint heeft luizen! Omdat wij een kapsalon runnen en verstand hebben van soorten shampoo moeten we aan de bak. Ook kregen we er een boek bijgestuurd maar het einde was ingepakt. Wat moeten we nu doen?

Tijdens de spelwerkijd tekenden en schreven de kinderen een mogelijke oplossing en ook werd uitgetest of de droogkap de luizen kon doden.

Later lazen we het echte einde van het boek en één kind voorspelde het al, Sint en zijn pieten moesten helemaal kaal! Oh ooh 😱

Kamperen op school

Vanochtend lazen we een mail die we kregen van de eigenaresse van een echte camping (zie foto)! Ze vroeg onze groep om hulp en natuurlijk willen we helpen. Daarmee is ons nieuwe thema gestart: kamperen op school!

De komende weken gaan we onze eigen camping opbouwen en er is zelfs al een naam bedacht: De Julianacamping. Vandaag zijn we al aan de slag gegaan met het maken van een woordweb (dit weten we al) het zoeken in teksten, en het verklanken van het woord tent en er is een lijst met benodigdheden voor de themahoek in de maak.

Bijdrage van Wendy Brugman

OBS Blijhaven Amsterdam

Onze startactiviteit is het voordragen van 'De schat van Amsterdam'. Een speciaal uitgebracht gouden boekje voor het 750 jarig bestaan van Amsterdam.

Bijna alle voorwerpen die voorkomen in het boekje hebben we voor de kerstvakantie, met hulp van de leerlingen al nagemaakt. We hebben een grote kluis, 3 grote sleutels, de belangrijke tolbrief waarmee Amsterdam begon, kroontjes, een pamflet, een brievenbus van het Stadsarchief van Amsterdam en gelijkende kleding.

Het verhaal wordt op zijn Amsterdams voorgedragen door een leerkracht en door twee leerkrachten gelijktijdig uitgebeeld/gespeeld.

Na onze voordracht/toneelstuk kunnen we aan de slag met de start van het thema. Het boekje en alle attributen blijven op het leerplein, zodat leerlingen het verhaal kunnen herlezen en zelf kunnen naspelen (groep 3 t/m 8). Een soort verteltafel, maar dan anders.

Onze school staat in Amsterdam-Noord, dus we wilden heel graag een thema doen voor het 750-jarig bestaan van Amsterdam dit jaar.

Groep 3 gaat een Amsterdams muizenhuis maken, groepen 4 t/m 6 gaan Amsterdam zelf nabouwen met de opvallendste gebouwen erbij. Groep 7 en 8 gaan aan de slag met bekende Amsterdammers en maken/worden een levende expositie.

Als afsluiting vieren we 750 jaar Amsterdam en wordt alles gepresenteerd aan ouders en genodigden.